

Időutazás a Délmagyarországgal: 1968, a nagy kitörés éve (59. rész)

Magyar csapatok Csehszlovákiában

1968 a nagy változások éveként vonul be a világtörténelembe. A nagy diáklázadások esztendeje volt, melyek jól jelezték, hogy értékválság, amolyan paradigmaváltás van kialakulóban. És ekkorra érlelte meg az idő a szocialista tábor újabb nagy kísérletét, melyet az emberarcú szocializmusban reménykedve indítottak útjára Csehszlovákiában.

Magyarország ekkor már bő két éve birkózott a maga kísérletével, az új mechanizmussal, amely hivatalosan 1968-tól lépett életbe. Ahogyan a január 3-i lap írja: „Mindegy két és fél évi előkészítő munka után, az ország párt- és gazdasági fórumain lezajlott sokoldalú véleménycsere alapján 1968. január 1-jén életbe lépett az irányítási és gazdálkodási rendszer reformja. Hatályát veszítette egész sor elavult rendelkezés, megszűnt sok kötöttség, lényegesen megnőtt a vállalatok önállósága.”

A lakásépítések kora

Szegeden egyelőre azonban még arra figyelnek: hány lakás is épül az idén? A január 17-i DM arról ír, hogy: „A tervező vállalat igazgatója, Szabell Mihály elmondta, hogy hozzáálltak a Szeged-Tarjantelep következő építési ütemének tervezéséhez. A már elfogadott program alapján összesen 6 ezer lakást, valamint a hozzá tartozó kommunális létesítmények – óvoda, bölcsőde, iskola és üzlethelyiségek – tervei születnek meg. Az elképzelések szerint a tarjantelepi házakhoz felhasználják az előregyártott elemeket és a készülő szegedi házigyár termékeit is.”

Az április 3-i lap pedig arról ír, hogy: „Április 4. alkalmából megkezdtek a biológiai kutatótelep – a leendő SZBK – építését.”

A tudósítás szerint: „Mint lapunkban már hírül adtuk, a Magyar Tudományos Akadémia Szegeden építi fel a biológiai kutatás új hazai központját, a négy intézetet magába foglaló biológiai tudományos telepet. A mintegy 243 millió forint

Megalapozott optimizmussal

Losonczy Pál életárs újévi köszöntője

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

95 ÉV – 95 NAPBAN ELBESZÉLVE

Májusban lesz 95 éve, hogy megjelent lapunk, a Délmagyarország első száma. Az évforduló alkalmából egy kis múltbeli kalandozásra hívjuk olvasóinkat. 95 lapszámon át szemelvényeket közlünk a 95 évfolyam fontos és érdekes írásából. És bár az ilyen válogatások szükségképpen esetlegesek, bízunk benne, hogy olvasóink örömeiket lelik benne, és betekintést nyernek nemcsak az ország és Szeged közel egy évszázados történelmébe, hanem a Délmagyarország történelmébe is.

költséggel épülő beruházás megvalósításának kezdetét jelentette a tegnapi esemény, amikor az építkezés színhelyén, Újszegeden, az Odessza körúton, felszabadulásunk 23. évfordulójának tiszteletére ünnepélyes keretek között került sor az első kapavágásra.”

Menekülési kísérletek

Erre az időre sokan megcsömmöröltek már a működő szocializmustól, ami ilyen-olyan menekülési kísérletekben nyilvánult meg. A február 2-i lap rószkei riportja például így szól: „Általában tisztességes körülmények között érkeznek a belépők és a kilépők, de akadnak olyan külföldi állampolgárok, akik ember- és

A nagy algyői kitörés

Fotó: Somogyi Károlyné

tort, mert – ... a nagy autó hátsó ülése alatt – az ülésből kivéve a rugókat – egy 19 éves lány lapult, akit X. az NDK-ból szöktetett meg, s itt akarta átcsúsztatni határunkon.”

A kis, egyéni kísérleteket országos méretűek követték. Dubcekék emberarcú szocializmusának azonban nem sok időt adott a történelem. A DM augusztus 22-i számának 1. oldalán olvasható: „Közlemény. A Magyar Távirati Irodát illetékes helyen felhatalmazták a következő közlésére: A szomszédos Csehszlovákia párt- és állami személyiségeinek kérését teljesítve a Magyar Népköztársaság kormánya – együtt más szövetséges országokkal – segítséget nyújt – beleértve a fegyveres támogatást is – a testvéri csehszlovák népnek, a belső szocializmusellenes, valamint a külső imperialista erők által létrehozott ellenforradalmi fordulat veszélyének elhárítása céljából. A testvéri országok együttes segítsége megfelel Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, a Szovjetunió párt- és állami vezetői által aláírt bratislavai nyilatkozatnak, amelyben kinyilvánították, hogy a szocialista vívmányok védelme és erősítése

valamennyi szocialista ország közös internacionalista kötelessége. A fenyegető veszély időben történő elhárítására, a Csehszlovákia párt- és állami személyiségeinek kérésére, a Magyar Népköztársaság kormánya határozata alapján 1968. augusztus 21-én néphadseregünk egységei Csehszlovákia területére léptek, együtt a szövetséges csapatokkal. A Magyar Néphadsereg egységei, amelyek a szövetséges csapatokkal együtt a Csehszlovákiában kialakult ellenforradalmi fordulat veszélyének elhárítása céljából testvéri segítséget nyújtva tartózkodnak Csehszlovákia területén, ellenállásba nem ütközve, személyi és anyagi veszteség nélkül hajtották végre kitűzött feladatukat.”

Botránys a szöveg, botránys a valóság. A közvélemény általában elítélte a beavatkozást. Sokan azzal magyarázták a magyar részvételt, ez volt az ára annak, hogy tovább működhessen a mi kis új mechanizmusnak nevezett szökevényi kísérletünk. (Amit azért mellesleg 1972 táján jórészt megfojtott a hazai ortodoxia, de amely így is rengeteget hozott az országnak, kiutat nyitva a láger katasztrófális szürkéségből.)

Algyői lángok

December 20-i számában tudósít a DM a nagy algyői kitörésről. A hír szerint: „Tegnap a Nagyalgyői Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szegedi üzemének 168-as számú olajkútja eddig meg nem állapított okok miatt kitört. A szemtanúk elmondása szerint 8 óra 20 perckor leszakadt a béléscső tolózára, és a több mint 100 atmoszférával kiáramló széndioxid pillanatok alatt meggyulladt. A torony acélszerkezete fél óra leforgása alatt felizzott és összerokkadt, maga alá temetve az olajkút száját. Elpusztult a több millió forintot érő berendezés.”

Hetekig tartott, míg nagy nehezen megfékeztek a kitörést.

(Folytatjuk)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZÁVAY ISTVÁN

Nem semmi árak!

Isabella
Rossellini
Eau de Toilette (2 féle)
30 ml
Régi ár: 4.999,-

2.499,-
83,30 Ft/ml

active beauty
Kedvezmények Világa

Gyűjtse a pontokat és vásároljon április 1-30. között 21% kedvezménnyel!

Hűsége nálunk többet ér! 21% a nyerő!

Nivea
bőrpoló krém
75 ml
Régi ár: 379,-

299,-
3,99 Ft/ml

Most bevezető áron,
új kiszerezésben!

Quanto
öblítő koncentrátum (2 féle)
1,5 liter

429,-
286,- Ft/liter

Cerbona
müzliszelet (5 féle ízben)
20 g

44,-
2.200,- Ft/kg

Libero Discovery
nadrágpelena
(3 féle méretben)
Mega Pack kiszerezés

3.799,-
45,23 Ft/db-tól

Londacolor
krém-hajfesték
(19 féle árnyalatban)
Régi ár: 549,-

megtakarítás: 150,- Ft
399,-
/db

Manhattan
Quick Dry
körömlakk (4 féle)

499,-
/db